

یادداشت کارگری هفته

راه آهن ، سندیکای شرکت واحد ، بازنشستگان ، معلمان و ... در کنار هم
هم پوشانی ها و همگرایی ها ، نشانه سطحی از تحول جنبش مطالباتی
در پهنه رودرویی ها در جامعه کارگری ایران بشمارمی آید!

امیر جواهری لنگرودی
info@kargari.com

هفته دوم اسفند ۱۳۹۷ را پشت سر گذاشتیم و چیزی به پایان سال نمانده است . اسفند ماه همواره ماه دلشوره و دلواپسی لایه های گوناگون اردوی کار جامعه ما در قبال تعیین نرخ دستمزد سال آینده اش بوده است . امروز با توجه به بحران عمومی حاکم بر جامعه ما در قبال اختلاس ها و مافیای قدرت که جزپرکردن جیب و سائیدن سرانگشتان خویش فکر و زکری ندارند . حدت اخبار و گزارشات کارگران، ما را در برابر این واقعیت قرار می دهد که بپرسیم طبقه ما به کدام سمت می رود؟

دو هفته پشت سر گذاشته، ما را در برابر این واقعیت قرار می دهد که بازنشستگان و معلمان دو بازوی توانمندی اند که می توانند جامعه را به کنش و واکنش همه جانبه در کنار سایر همه طبقه ای خود بکشانند و شاهد بودیم که طی روزهای هفتم و سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم و شانزدهم اسفند، افق مطالباتی جامعه کارگری ما در برابر سکوت و سانسور توطئه آمیز خبرگزاری های رسمی نظام ، در

سطح شبکه های مجازی با چه انفجار خبری، از عکس و فیلم و گزارش و تک نویسی و با چه شتابی از حجم خبر، رو به پیش نهاد.

فزونی اعتراضات در زمینه حقوق های معوقه، مسئله تعیین نرخ دستمزد، و مجموعه بی پاسخ مانده مطالبات تاکنونی بازنشستگان و معلمان به شکل توامانی در اینجا و آنجا با دیگر تحرکات مطالبه گر، سندیکای شرکت واحد تهران و حومه و راه آهن سراسری به هم گره خوردند تا به دامنه همگرایی ها وسعت بخشند.

پیشینه تحرکات کارگران راه آهن گره می خورد به اعتصاب طولانی مدت ۱۹ روزه مرداد ۱۳۹۷ در این رابطه با فراخوان "شورای هماهنگی کارگران و کارکنان نگهداری خط و ابنیه فنی راه آهن" برای اعتراض، از روز جمعه (۲۹ تیرماه) کارگران مناطق سیرجان، خراسان، شمال شرق ۲، بندرترکمن، سرخس، شاهرود، دامغان، سمنان، نیز به جمع همکاران معترض خود پیوستند. پیش از این کارگران ایستگاه نیشابور، سبزوار، کاشمر و عطار، کارگران خطوط ابنیه راه آهن زنجان و مناطق ریلی هرمزگان (سیرجان)، اسلامشهر تهران، کرج، لرستان، آذربایجان، زاگرس، شاهرود، دامغان، سمنان، احمدآباد هرمزگان، نگهداری ایستگاه ابومسلم و چند ایستگاه دیگر دست به اعتراض صنفی زده بودند.... در آن زمان کارگران می گفتند: عامل تشدید اعتراضات صنفی بی توجهی کارفرمایان شرکت های پیمانکاری به پرداخت مطالبات کارگران بوده است. به گفته آنان، مسئولان و سایر ذینفعان به جای چاره اندیشی منطقی برای خاتمه اعتصاب، سکوت اختیار کرده و برخی با تهدید به اخراج سعی دارند بین کارگران نفاق ایجاد کنند.

بر اساس ادعای کارگران خطوط ابنیه فنی، برخی عوامل کارفرمایی در نخستین روزهای اعتصاب با شناسایی برخی کارگران معترض قصد داشتند با آنان به جرم ایجاد اغتشاش و رهبری معترضان، تسویه حساب کنند اما با حمایت سایر کارگران این اتفاق نیفتاد.

به گفته این کارگران، بی توجهی مسئولان سیاسی و ادارات کار بویژه مسئولان بالادستی راه آهن به وضعیت کارگران خطوط ابنیه فنی و سایر کارگران در بخش های دیگر راه آهن کشور همانند مهمانداران که مشکلات صنفی زیادی با پیمانکاران دارند، باعث ناامیدی و احساس شکست در میان کارگران معترض شده است.

آنها در ادامه گفتند: نداشتن احساس مسئولیت و بی توجهی برخی مسئولان مربوطه به استیفای حقوق کارگران حوزه خدمت شان باعث شده مشکلات این کارگران بعد از گذشت سال ها، همچنان پابرجا بماند و کارگران نتوانند به حقوق اولیه صنفی خود دست یابند.

کارگران اعلان داشتند: در ادامه این تحرک، کارفرما روز (۱۷ مرداد ماه) معادل یک ماه دستمزد از مجموع سه ماه حقوق های معوقه کارگران پرداخت نمود، اما نگرانی از وضعیت نامعلوم مابقی مطالبات کارگران باعث شده تا گروهی از همکاران مان در نواحی مختلف امروز نیز اعتراضات صنفی خود را دنبال کنند. کارگران در این مدت طولانی اعتصاب، دلایل دیگر اعتراض این واحد خدماتی را مربوط به مشکل پرداخت شدن «سنوات»، «عقد قرارداد مستمر و دائم»، «شکل گیری نهاد مستقل کارگری»، «تامین امنیت شغلی کارگران و جلوگیری از اخراج بی رویه»، «دادن حق اعتراض و بیان مشکلات صنفی از سوی کارگران»، «مشخص شدن زمان پرداخت حقوق در هر ماه» و «رفع مشکلات بیمه تکمیلی» می شود.

نکته مهم این حرکت در اینست که، کارگران این مجموعه حدود ۷ هزار نفر در کلیه خطوط راه آهن تحت مسئولیت شرکت پیمانکاری تراورس مشغول کار هستند. در این ترکیب وسیع، برخی کارگران خطوط ابنیه فنی راه آهن کشور به صورت قراردادی تحت مسئولیت شرکت پیمانکاری «تراورس» در نواحی مختلف ریلی کشور مشغول کارند با بیان اینکه مهم ترین عامل پرداخت نشدن مزد آنها کمبود نقدینگی و

نیود منابع مالی است. از اینرو کارگران می گویند؛ چنانچه حقوق های معوقه خود را هم دریافت بداریم اما مشکلات معیشتی ما همچنان باقیمانده است.

موضوع دیگری که طی ماههای بعدی دهان گشود، مسئله اخراج نیرو برپایه جابجایی پیمانکاری در صنعت خدماتی راه آهن است. مثلا دردی ماه ۹۷ با جابجا شدن پیمانکاران رجاء، صحبت های در مورد تجمیع و اخراج کارگرانی که به واسطه همین پیمانکاران در شرکت رجاء مشغول کارند شنیده می شود. مشکل اصلی کارگران با پیمانکاران است. برای مثال وقتی قرارداد یک شرکت پیمانکاری خاتمه می یابد، تضمینی برای برنده شدن این شرکت در مناقصه بعدی نیست، لذا شرکت جدیدی که وارد می شود، ممکن است از پرسنل شرکت پیشین بهره نگیرد. این مساله می تواند به نگرانی کارگران و اخراج و جایگزینی نیروها بیانجامد.

انباشت این سطح از مشکلات به تجمع اعتراضی کارگران نگهداری از خطوط راه آهن کرج در هشتم (۸) اسفند ۹۷ انجامید. بطوری که گروهی از کارگران نگهداری از خطوط راه آهن کرج که تحت مسئولیت شرکت پیمانکاری مشغول کارند، در محدوده محل کار خود تجمع کردند. به ادعای این کارگران؛ پرداخت مطالبات مزدی و بیمه ای آنها سه ماه به تاخیر افتاده و درخواست آنها تسریع در پرداخت حداقل بخشی از حقوق های معوقه در آستانه سال نو است.

این کارگران که در خطوط ریلی راه آهن کرج به عنوان راننده کامیون، راننده درزین (وسیله نقلیه ریلی تردد ماموران راه آهن)، جوشکار و غیره مشغول کارند، اجتماع صنفی خود را مقابل حوزه ۱۷ راه آهن کرج برپا کردند. آنها اظهار داشتند: چندین سال است که وضعیت شغلی و پرداخت مطالبات مزدی مشخصی ندارند. از قرار معلوم، همزمان با کارگران خطوط ریلی کرج، کارگران خطوط ریلی نواحی آذربایجان، زاگرس، شاهرود، هرمزگان و... به طور نامنظم از ابتدای هفته جاری در اعتراض صنفی به سر می برند. همچنین بر پایه خبرهای روزشمار کارگری هفته شاهدیم؛ در دومین روز تحصن سراسری معلمان کشور دوشنبه ۱۳ اسفند ۱۳۹۷ کارگران راه آهن بندرعباس، طبق فراخوان قبلی در جلوی فرمانداری و استانداری این شهر تجمع اعتراضی برقرار کردند. این کارگران که چندین ماه حقوق و عیدی سال ۹۷ را دریافت نکرده اند، می گویند: از جلوی استانداری تکان نمی خوریم تا حقوق بگیریم، همچنین: کارگران راه آهن دورود با مسدود کردن مسیر قطار با پهن کردن سفره خالی بر روی ریل دست به اعتصاب زدند. به گزارش خبرگزاری ایلنا آمده است: «از ۱۱ اسفند ماه کارگران خطوط ابنیه فنی در نواحی ریلی هرمزگان، لرستان، زاگرس، مشهد، اندیمشک و آذربایجان با برپایی یک تجمع صنفی در محوطه محل کار خود، انتقاد خود را نسبت به عدم پرداخت مطالبات مزدی اعلام کردند. کارگران معترض که دست کم سه ماه معوقات مزدی به همراه چندین سال سنوات از کارفرما طلبکارند، اظهار داشتند: هر چند وقت یکبار برای پرداخت معوقات مزدی خود دست به اعتراض صنفی می زنیم اما در هر دوره کارفرما بخشی از مطالباتمان را برای خاتمه اعتراض کارگران واریز می کند. کارگران خطوط ابنیه فنی با بیان اینکه ما خواستار دریافت مطالبات صنفی خود هستیم، در ادامه افزودند: بدنبال اجتماع چند روزه کارگران مدیران برخی مناطق ریلی که کارگران آن دست به اعتراض صنفی زده اند، برای پیگیری مطالبات کارگران به تهران (دفتر مرکزی پیمانکار) رفته و در

حال حاضر ما کارگران منتظر نتیجه این جلسه هستیم. به گفته آنان، انتظار داریم مسئولان و سایر ذینفعان برای خاتمه اعتصاب و اعتراض کارگران خطوط ابنیه فنی، سکوت اختیار نکرده و چاره‌اندیشی کنند.» (خبرگزاری کار ایران - ایلنا، مسئولان چاره‌اندیشی کنند، دوشنبه ۱۳ اسفند ۱۳۹۷)

جدا از این شاهد بودیم که کارگران راه آهن با توجه به پیشینه ایستادگی و مقاومت شان برای پیشبرد سلسله اعتراضات خود با نوعی سازماندهی همراه بوده و در مواردی از پیش فراخوان داده اند. در گزارش روز شمار کارگری هفته آمده است: ساعت ۴ بعد از ظهر روز سه شنبه ۱۴ اسفند ۱۳۹۷ کارگزاران استانداری و فرمانداری و همچنین ماموران وزارت اطلاعات به منظور منصرف کردن کارگران راه آهن تبریز از ادامه اعتصاب به نزد آنها رفتند. اما کارگران در برابر وعده وعیدها و تهدیدات کوتاه نیامده و همچنان به اعتصاب خودشان ادامه دادند. در ادامه کارگران راه آهن تبریز با انتشار نامه‌ای خواسته‌های توامان خود را در رابطه با سیاست خصوصی سازی و مسئله شفافیت بخشیدن به نارسایی‌ها طی نامه‌ای به شکل علنی انتشار داده اند و گفته اند:

ما جمعی از کارگران خط راه آهن آذربایجان معتقدیم بدون نقد وضعیت کنونی نمی‌توانیم رو به جلو حرکت کنیم و به همین منظور مواضع خود را واضح و خلاصه بیان می‌کنیم:

۱- مشکل ما صرفاً حقوق معوقه نیست که با پرداخت یک یا دو ماه از حقوق معوقه رفع شود. ما خواهان حل ریشه‌ای مشکل هستیم. یعنی برچیده شدن روند خصوصی‌سازی و نخستین گام در این راه اجرای طرح تجمیعی است و در مراحل بعدی ادغام در شرکت مادر راه آهن.

۲- مشکل ما با رفتن تراورس یا آمدن گار نیست، کسانی که وانمود می‌کنند اگر این یا آن شرکت برگردد مشکلات حل خواهد شد، یا ناآگاه هستند یا از وجود شرکت خاصی نفع شخصی می‌برند. ما معتقدیم همه شرکت‌های خصوصی فاسد هستند و از استثمار کارگران منتفع می‌شوند.

۳- ما خواستار شفافیت هستیم. اگر شاهد رفاه بالا و فساد پایین در کشورهای اروپایی هستیم از اصلی‌ترین دلایل آن شفافیت است. ما خواستار انتشار صورت وضعیت شرکت‌ها، و اسناد مالی، هزینه‌ها و فیش حقوق‌ها هستیم. ما باید بدانیم چقدر پول می‌آید و این پول‌ها کجا می‌روند. ما خواستار شفافیت مالی اداره راه آهن نیز هستیم. باید فیش حقوقی و دریافتی مدیران راه آهن منتشر شود، در غیر اینصورت یعنی چیزی برای پنهان کردن وجود دارد!

۴- ما خواستار اتحاد کارگران در تشکل‌های واقعی هستیم، نه شوراهای اسلامی کار که صرفاً ابزاری برای تحمیق کارگران با وعده وعیدهای توخالی است. تشکل واقعی کارگران از دل اعتصابات و با آگاهی و کسب تجربه ممکن است. کارگران باید کسانی که در اعتصابات شرکت نمی‌کنند یا آن را به نفع شرکت خاصی یا مدیر خاصی هدایت می‌کنند شناسایی کنند. ما نیازمند کارگران مسئولیت‌پذیر هستیم.

۵- اگر قرار بر واگذاری عملیات نت خط و ابنیه فنی راه آهن آذربایجان است، کسی جز خود کارگران مستحق اداره خط نیستند. چرا شرکت تعاونی کارگران تشکیل نشود و کار به دست خود کارگران اداره نشود؟ با شفافیت که به آن اشاره شد می‌توان جلوی فساد را گرفت و کار را به بهترین وجهی جلو برد.

۶- نامه‌نگاری، دیدار و وعده‌های نمایندگان مجلس و صداوسیما هیچ تاثیری در حل مشکلات ما نخواهد داشت. نمایندگان چه محبوب، چه قاضی‌پور، چه ساعی، چه پزشکیان و چه هر شخص دیگری خودشان بخشی از فساد و مشکل موجود هستند و نمی‌توانند در حل آن کمک کنند. نمایندگان مجلس یا حامی دولت روحانی هستند (محبوب، ساعی، پزشکیان و ...) و یا دولت سابق احمدی‌نژاد (قاضی‌دور، کریمی، قدوسی و ...) و همه غرق در فساد هستند و با عوام‌فریبی دنبال منافع خود

هستند. صدواسیما بخش بزرگی از بودجه را خرج و ریخت و پاش‌های خود می‌کند و همه می‌دانند واقعیت را چگونه وارونه جلوه می‌دهد.

می‌بینیم که موج اعتراضی فعالان سندیکای شرکت واحد تهران و حومه در کنار بازنشستگان و دانشجویان در روزهای تحصن سراسری معلمان چگونه در تجمع برابر وزارت کار تهران به تحرکات کارگران خطوط ابنیه فنی راه آهن هرمزگان، لرستان، زاگرس، مشهد، اندیمشک و آذربایجان در اعتراض به عملکرد مدیریت به عدم پرداخت حقوق و مطالبات دیگر و وضعیت نابسامان بیمه، گره می‌خورد. به این ترتیب دیده شده که اینان (کارگران راه آهن)، اعتراضات خود را با اعتراضات معلمان هماهنگ کردند. در مواردی هم کارگران راه آهن یک شهر و استان، حمایت خود را از اعتصاب کارگران راه آهن شهر و استان دیگر اعلام کردند. مثلاً خراسان از آذربایجان حمایت کرد. دست به اعتراض زده اند و بخشا برای پیگیری مطالبات خود نمایندگانی را به دفتر مرکزی پیمانکار گسیل نمود. در رابطه با نقش نیروهای حراستی و قوای ضد شورش چه در مدارس و چه در خیابان هم باید چشم داشت. با اینهمه ما چنان با گسترش همگرایی در جنبش مطالباتی روبرو هستیم که سیمای خود را از مقطع حمایت وسیع از اسماعیل بخشی و سپیده قلیان و علی نجاتی نشان داد.

در این میان توجه به نکته سرکوب بغایت مهم و از زمینه های همگرایی در این مقطع بشمار می رود. حرکت سه روزه معلمان بر پایه گزارشات منتشره تا اینجا با فشارهایی از سوی حراست و مدیران مدارس روبرو بوده است. نباید فکر کنیم که دستگاه امنیتی با متحصنین برخورد نخواهند کرد. دفعه قبل این را شاهد بودیم. هم اکنون معلمان شناخته شده از جمله: اسماعیل عبدی- محمود بهشتی لنگرودی - محمد حبیبی - عبدالرضا قنبری و ... در زندانند. براساس داده های موجود مشکل است اینرا الان بگوئیم. تا الان مواردی از فشار گزارش شده است. اما از بازداشت‌های گسترده خبری نیست.

نگاهی به حرکت های همزمان هفته گذشته در بین خانواده بخشی و قلیان، سهام عدالت، کارگران راه آهن، موبایل فروشان، کارگران علسویه، بازنشستگان فولاد خوزستان و فولاد اصفهان، شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه، بخش های مختلف راه آهن، بازنشستگان هفت تپه و ... که با تحصن سه روزه معلمان همراه بوده است. طی روز سیزدهم اسفند به اینطرف شاهد بودیم که فعالان سندیکای شرکت واحد اتوبوسرانی حرکت اعتراضی خود مقابل وزارت کار را با اتحاد بازنشستگان و دانشجویان هم آهنگ کرده بود. این موضوع را قابل فهم تر می کند. نقش حرکت معلمان، در مجموع، در همگرایی جنبشهای مطالباتی مهم است. خواستهای معلمان می تواند بخش های مختلف را حول خود جمع کند. بخش مهمی از زنان در جنبش معلمان هستند. دانشجویان - معلمان خواستهای دانش آموزان و خانواده های آنها را بیان می کنند. حرکت معلمان این ظرفیت را دارد که اعتراضات همزمان را سازماندهی کند. از درون این همزمانی ها سازماندهی مشترک پیش می آید. تحصن سه روزه سراسری معلمان، نشان می دهد که هسته سفت حول تحصن معلمان شکل می گیرد.

بخش هایی از تحرکات موجود به تجربه دریافته اند به تنهایی تحرکاتشان موفق نخواهد بود. مثلاً به بازنشسته های فولاد توجه کنیم. آنها بارها اعتراض کرده بودند ولی جواب نداد. بنابراین به این نتیجه رسیده اند که بایستی خود را با معلمان تنظیم کنند. این احتمال وجود دارد که اگر حرکت به جای سه روز، مثلاً چند هفته طول بکشد، تعداد بزرگتری وارد خواهند شد. بدون گرفتن شتاب درونی جنبش مطالباتی، سعی کنیم که انطباق جنبش های کوچک و بزرگ، در حال حاضر با محوریت معلمان شکل بگیرد. محوریت معلمان مهم است.

سیاست رژیم در قبال جنبش های پیش روی مشخص است. آیت الله قتل عام (ابراهیم رئیسی) را آورده اند. آنها با فرمان خامنه ای، شلاق را از گرده سعید مرتضوی جلال بر می دارند ولی تیغ شان را برای طبقات پائین تیز کرده اند.

اما مجموعه رخدادها هفته گذشته صدور حکم بالا و فوق تصور برای خانم نسرين ستوده ، که او رابه ۳۴ سال حبس و ۱۴۸ ضربه شلاق پس از دفاع از زنانی که به استفاده از حجاب اجباری اعتراض نموده ، در آستانه هشت مارس روز جهانی زن ، محکوم کردند ویا صدور حکم، کم سابقه و ضد انسانی برای بهنام ابراهیم زاده ، به اتهام عضویت در گروههای مخالف و تبلیغ علیه نظام به شش سال حبس تعزیری محکوم شد. او علاوه بر حکم زندان باید مطالعه و رونویسی از روی سه کتاب را نیز را انجام دهد. این حکم در دادگاهی بدون حضور وکیل، بدون نماینده دادستان و حتی بدون منشی و در عرض پنج دقیقه ، در کمتر از یک هفته بعد از آزادی با وثیقه ۲۰۰ میلیونی، نشان می دهد که وزن برخورد با فعالین کارگری و مدنی بالاست. حمایت از فعالین کارگری و محکوم کردن بازداشت ها یکی از پله های همگرایی است که باید به وظیفه عاجل همه ما بدل گردد و از هیچ اقدامی برای همصدایی با بی صدایان فرو گذار نکنیم.

جمعه ۱۷ اسفند ۱۳۹۷ برابر با ۰۸ مارس ۲۰۱۹